

BEROEPSKWALIFICATIE

Vertaler

//////////////////////////////////////
BK-0567-1

1. Globaal

1.1 TITEL

Vertaler

1.2 DEFINITIE

De vertaler zet via diverse vertaaltvormen en -technieken een boodschap getrouw en volledig om van brontaal naar doeltaal teneinde de volledige verantwoordelijkheid op te nemen voor het mogelijk maken van correcte en efficiënte communicatie tussen doeltaal- en brontaalgebruikers.

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

6

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 1,

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Bouwt een netwerk uit met gebruikers, collega's en andere actoren

- Communiqueert efficiënt met alle actoren (collega's, gebruikers, opdrachtgevers, specialisten...)
- Verplaatst zich in de leefwereld van de respectieve gebruikers

- Verplaatst zich in de communicatieve bedoeling van de respectieve gebruikers en houdt hierbij rekening met stijl en register
- Werkt efficiënt samen
- Stelt zich proactief op tegenover de collega waarmee hij samenwerkt (vb. revisie...)
- Bouwt een netwerk van collega-specialisten uit

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van sociale vaardigheden
- Kennis van onderhandelingstechnieken

Competentie 2:

Handelt professioneel en volgens deontologische principes

- Gaat discreet om met alle informatie in het kader van de opdracht
- Voert de opdracht op een transparante wijze uit door inzicht te verlenen in wat hij doet en schrijft
- Stelt zich steeds neutraal en objectief op voor, tijdens en na de opdracht
- Vertaalt volledig en getrouw zonder toevoegingen, weglatingen of wijzigingen
- Respecteert het beschikbare referentiemateriaal
- Voert enkel opdrachten uit waarvan de vertaler de kwaliteitsvolle afwerking kan garanderen
- Zoekt actief naar oplossingen

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de deontologische code

Competentie 3:

Adviseert en informeert de (potentiële) gebruiker

- Adviseert over wetgeving en regelgeving inzake het gebruik van vertalen
- Informeert over copyright
- Informeert over eigenheid doeltaal en -cultuur
- Informeert over de mogelijke implicaties van (taal)wetgeving
- Informeert over vertaalsoftware

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van sociale vaardigheden
- Kennis van machine learning en AI
- Grondige kennis van relevante wet- en regelgeving
- Grondige kennis van vertaalsoftware
- Grondige kennis van (taal)wetgeving
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)

Competentie 4:

Plant en organiseert de vertaalopdracht

- Houdt een eigen planning en agenda bij
- Bewaakt de beschikbare tijd
- Treft de logistieke en materiële voorbereidingen (vertaalsoftware, toegang tot databases, bevestiging opdrachten...)

- Organiseert het administratief beheer en maakt hierbij gebruik van de meest moderne tools
- Stelt een bestelbon op of ondertekent de bestelbon van de opdrachtgever

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van administratie

Competentie 5:

Bouwt actief eigen deskundigheid op

- Evalueert zichzelf zelfstandig na iedere opdracht op deontologisch en vertaaltechnisch vlak en gaat professioneel om met eventuele klachten door de eigen bijdrage en keuzes te motiveren
- Gaat op een constructieve wijze om met kritiek
- Maakt gebruik van feedback en gaat er op een professionele manier mee om
- Wisselt tips en ervaringen uit met collega's om te leren van elkaars deskundigheid
- Ontwikkelt algemene kennis en inzicht in de maatschappelijke, culturele, historische en hedendaagse context, relevant voor het tolken
- Blijft op de hoogte van de actualiteit in de relevante werkvelden en bijgevolg van de optredende evoluties
- Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, attitudes en vaardigheden
- Neemt deel aan vormingsactiviteiten en peer group meetings
- Volgt de ontwikkelingen in het eigen vakgebied op

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van onderhandelings technieken
- Kennis van actuele thema's (cultuur, politiek, economie, sociale en actuele thema's...)
- Kennis van vakspecifieke normen en regelgeving
- Grondige kennis van vaktaal
- Grondige kennis van actuele ontwikkelingen in relevante werkvelden

Competentie 6:

Onderzoekt taalkundige fenomenen en theorieën binnen de moedertaal

- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over fonologie, morfologie, semantiek en syntaxis en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalvariatie (standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalgebruik in alledaagse praktijk (sociolinguïstiek, pragmatiek, conversatie- en discoursanalyse) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over stijl- en taalregister en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over verwantschap en contact tussen talen en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen en past de resultaten toe in de praktijk

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van morfologische aspecten

- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van taalvariatie (= de verscheidenheid in taalgebruik tussen mensen en groepen): standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister
- Grondige kennis van verwantschap en contact tussen talen
- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen

Competentie 7:

Onderzoekt taalkundige fenomenen en theorieën binnen de vreemde taal

- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over fonologie, morfologie, semantiek en syntaxis en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalvariatie (standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalgebruik in alledaagse praktijk (sociolinguïstiek, pragmatiek, conversatie- en discoursanalyse) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over stijl- en taalregister en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over verwantschap en contact tussen talen en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen en past de resultaten toe in de praktijk

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van morfologische aspecten
- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van taalvariatie (= de verscheidenheid in taalgebruik tussen mensen en groepen): standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister
- Grondige kennis van verwantschap en contact tussen talen
- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen

Competentie 8:

Bereidt de vertaalopdracht voor

- Informeert zich bij de aanvraag van de opdracht over de talen
- Informeert zich bij de aanvang over het onderwerp van de opdracht
- Informeert zich bij de aanvang over de omstandigheden van de opdracht

- Verzamelt relevante bronnen
- Selecteert relevante bronnen

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de inhoud van de vertaalopdracht
- Kennis van het doel en de functie van de vertaalopdracht
- Grondige kennis van bronnenmateriaal

Competentie 9:

Doet research in functie van de vertaalopdracht

- Bestudeert bronnenmateriaal (o.a. databanken, encyclopedieën, handboeken, terminologiebanken, gespecialiseerde woordenboeken...) in het kader van taalkundige competenties met het oog op een efficiënte voorbereiding van de vertaalopdracht
- Bestudeert bronnenmateriaal (o.a. databanken, encyclopedieën, handboeken, terminologiebanken, gespecialiseerde woordenboeken...) in het kader van de inhoudelijke aspecten van de vertaalopdracht zoals het eigenlijke thema en het ruimere vakgebied met het oog op een efficiënte voorbereiding van de vertaalopdracht
- Leest zichzelf in de materie in
- Leg een klantgerichte databank aan en houdt die ook up-to-date

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van actuele thema's (cultuur, politiek, economie, sociale en actuele thema's...)
- Kennis van informatica
- Grondige kennis van vaktaal
- Grondige kennis van bronnenmateriaal
- Grondige kennis van actuele ontwikkelingen in relevante werkvelden

Competentie 10:

Verwerkt de boodschap in de brontaal

- Leest de tekst in de brontaal
- Analyseert de brontekst
- Achterhaalt de idee achter een bepaalde formulering door het inzichtelijk aanwenden van woordenschat, uitdrukkingen en constructies
- Achterhaalt de idee achter een bepaalde formulering door het inzichtelijk begrijpen van cultuurspecifieke elementen

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van lexicologische aspecten (woordenschat)
- Grondige kennis van morfologische aspecten
- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van orthografische aspecten (spelling)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van taalvariatie (= de verscheidenheid in taalgebruik tussen mensen en groepen): standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister

- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen
- Grondige kennis van lezen: kan moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal lezen
- Grondige kennis van schrijven: kan een duidelijke en vloeiend lopende tekst schrijven in een gepaste stijl
- Grondige kennis van schriftelijke interactie: kan complexe brieven, verslagen of artikelen op een doeltreffende en logische wijze structureren
- Grondige kennis van uitdrukkingen en constructies
- Grondige kennis van de vreemde taal (ERK niveau C2)

Competentie 11:

Handelt als een vaardig gebruiker van niveau C2

- Leest moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal, inclusief abstracte, structureel of linguïstisch complexe teksten, zoals handleidingen, specialistische artikelen en literaire werken.
- Begrijpt moeiteloos gesproken taal, in welke vorm dan ook, hetzij in direct contact, hetzij via radio of tv
- Neemt zonder moeite deel aan welk gesprek of discussie dan ook en is zeer vertrouwd met idiomatische uitdrukkingen en spreektaal
- Geeft de fijnere betekenisnuances precies weer
- Presenteert een duidelijke, goedlopende beschrijving of redenering in een stijl die past bij de context en in een doeltreffende logische, academische structuur, zodat de toehoorder in staat is de belangrijke punten op te merken en te onthouden
- Schrijft een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl
- Schrijft complexe brieven, verslagen of (wetenschappelijke) artikelen waarin een zaak wordt weergegeven in een doeltreffende, logische structuur, zodat de lezer de belangrijke punten kan opmerken en onthouden
- Schrijft samenvattingen van en kritieken op vaktechnische en/of literaire werken
- Neemt deel op een duidelijke en vloeiende wijze aan schriftelijke interactie

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van sociale vaardigheden
- Grondige kennis van het Nederlands:
- Grondige kennis van lexicologische aspecten (woordenschat)
- Grondige kennis van morfologische aspecten
- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van orthografische aspecten (spelling)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van taalvariatie (= de verscheidenheid in taalgebruik tussen mensen en groepen): standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister
- Grondige kennis van verwantschap en contact tussen talen
- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen
- Grondige kennis van minstens 2 vreemde talen (ERK niveau C2):

- Grondige kennis van gesprekken voeren (interactie): kan zonder moeite deelnemen aan ieder gesprek en kan zichzelf vloeiend uitdrukken en de fijnere betekenisnuances precies weergeven
- Grondige kennis van luisteren: kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook
- Grondige kennis van lezen: kan moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal lezen
- Grondige kennis van schrijven: kan een duidelijke en vloeiend lopende tekst schrijven in een gepaste stijl
- Grondige kennis van schriftelijke interactie: kan complexe brieven, verslagen of artikelen op een doeltreffende en logische wijze structureren
- Grondige kennis van uitdrukkingen en constructies
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)

Competentie 12:

Hanteert een vertaaltvorm: vertalen

- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk om extra uitleg
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Geeft cultuur- en taalspecifieke elementen weer
- Voert waar nodig weglatingen, toevoegingen en wijzigingen door
- Beheert een eigen terminologiedatabank
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out en consistentie
- Controleert de eventuele drukproef op zetfouten
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing
- Evalueert de feedback van de eventuele externe revisor en overlegt welke wijzigingen adequaat zijn

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: letterlijk vertalen, vrij vertalen, synthetiseren, visualiseren, herformuleren, parafraseren, exotiseren, naturaliseren...
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van terminologiebeheer
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)

Competentie 13:

Hanteert een vertaaltvorm: samenvattend vertalen

- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de relevante inhoud getrouw en beknopt weer te geven
- Zet woordenschat, taalspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk extra uitleg
- Geeft essentiële cultuurspecifieke elementen weer
- Schrijft een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl

- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: letterlijk vertalen, vrij vertalen, synthetiseren, visualiseren, herformuleren, parafraseren, exotiseren, naturaliseren...
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)

Competentie 14:

Hanteert een vertaalkvorm: beëdigd vertalen

- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven, inclusief eventuele inhoudelijke fouten en incoherenties (namen, data, bedragen...) in de brontekst
- Zet woordenschat, taal- en vakspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk om extra uitleg
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out en wettelijke bepalingen
- Reviseert zijn vertaling grondig
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: inleven, visualiseren
- Grondige kennis van juridische bepalingen, context en terminologie
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)

Competentie 15:

Hanteert een vertaalkvorm: literair vertalen

- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven
- Zet woordenschat, taalspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk om extra uitleg
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Geeft cultuur- en taalspecifieke elementen weer
- Voert waar nodig weglatingen, toevoegingen en wijzigingen door
- Reviseert zijn vertaling grondig
- Respecteert de stijl en het idioom van de auteur
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing
- Controleert de drukproef op zetfouten

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: letterlijk vertalen, vrij vertalen, synthetiseren, visualiseren, herformuleren, parafraseren, exotiseren, naturaliseren...
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)
- Grondige kennis van literatuur, in het bijzonder in de bron- en doeltaal

Competentie 16:

Hanteert een vertaaltvorm: ondertitelen

- Gebruikt een geschikte ondertiteltechniek om de volledige inhoud zo goed mogelijk weer te geven, rekening houdend met de beperkingen van het medium
- Zet woordenschat, uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Bij onduidelijkheid vraagt de ondertitelaar indien mogelijk extra uitleg
- Geeft cultuurspecifieke elementen en metacommunicatie weer
- Zet de boodschap vlot om van de ene naar de andere taal
- Voert gespecialiseerde vormen van ondertiteling uit zoals realtime subtitling en audiodescriptie
- Hanteert een stemvolume, uitspraak en intonatie om een goede input te vormen voor de spraakherkenningssoftware
- Reviseert zijn vertaling grondig
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing
- Lokaliseert indien nodig

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van luisteren: kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)
- Grondige kennis van specifieke software voor het ondertitelen
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van ondertiteltechnieken: inleven, visualiseren, anticiperen, décalage, deverbaleren, synthetiseren, herformuleren, parafraseren en geheugentraining
- Grondige kennis van de vormelijke aspecten van ondertiteltechnieken: correct stemgebruik bij gebruik van spraakherkenningssoftware (volume, toonhoogte, intonatie)
- Grondige kennis van lichaamstaal

Competentie 17:

Hanteert een vertaaltvorm: vertalen van het blad

- Zet de schriftelijke boodschap vlot om naar een mondelinge boodschap
- Achterhaalt de essentie van de boodschap en vertaalt deze onmiddellijk
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk extra uitleg
- Drukt zich vlekkeloos uit in de doeltaal
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van morfologische aspecten
- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister
- Grondige kennis van verwantschap en contact tussen talen
- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën

Competentie 18:

Hanteert een vertaalkvorm: revisie

- Gebruikt een geschikte revisietechniek om te garanderen dat de volledige inhoud getrouw is weergegeven
- Gebruikt eventueel gespecialiseerde revisietechnologie
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Controleert of de cultuur- en taalspecifieke elementen correct en consistent zijn weergegeven in de vertaling
- Voert waar nodig weglatingen, toevoegingen en wijzigingen door
- Revisieert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out
- Revisieert met respect voor het idioom van de vertaler
- Koppelt terug naar de vertaler om de wijzigingen te rechtvaardigen en/of te laten valideren

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaal- en revisietechnieken
- Grondige kennis van revisietechnologie

Competentie 19:

Hanteert een vertaalkvorm: pre-editing

- Bereidt de brontekst voor i.f.v. machine translation (MT)

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van de doeltaal en -cultuur
- Kennis van structuurverschillen tussen brontaal en doeltaal
- Grondige kennis van brontaalstructuren
- Grondige kennis van de brontaal en -cultuur

Competentie 20:

Hanteert een vertaalkvorm: post-editing

- Gebruikt een geschikte revisietechniek om te garanderen dat de volledige inhoud getrouw is weergegeven

- Gebruikt eventueel gespecialiseerde revisietechnologie
- Bewerkt de tekst zodat de stijl van de brontaal bewaard blijft
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Controleert of de cultuur- en taalspecifieke elementen correct en consistent zijn weergegeven in de vertaling
- Voert waar nodig weglatingen, toevoegingen en wijzigingen door
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out

Met inbegrip van kennis:

- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaal- en revisietechnieken
- Grondige kennis van revisietechnologie

Competentie 21:

Hanteert een vertaaltvorm: lokalisatie

- Past de boodschap aan de doelcultuur aan
- Past de taal aan het doelpubliek aan
- Past het register aan het doelpubliek aan
- Overlegt over noodzakelijke wijzigingen in beeldmateriaal

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van transcreatie
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van taalregisters (jongerentaal, formeel, informeel...)
- Grondige kennis van de doelcultuur

Competentie 22:

Gaat om met onvoorziene omstandigheden

- Gaat op een gepaste manier om met bronteksten die slecht, onduidelijk en/of onvolledig geformuleerd zijn
- Gaat ad rem en creatief om met onverwachte situaties: een schrijver gebruikt een neologisme
- Weigert of staakt de opdracht zodra de neutraliteit niet meer kan worden gegarandeerd zoals bij een gewetensconflict, belangenvermenging...
- Breekt de vertaalopdracht af in moeilijke situaties zoals bij bedreiging of agressie
- Voert de opdracht volledig en getrouw uit bij een gebrek aan voorafgaande relevante info over de inhoud van de vertaalopdracht en de mogelijkheid om bijkomende informatie over de brontekst te krijgen van de auteur

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van sociale vaardigheden
- Kennis van communicatiemodellen
- Grondige kennis van vaktaal
- Grondige kennis van taalregisters (jongerentaal, formeel, informeel...)

Competentie 23:

Gebruikt technische middelen

- Gebruikt multimedia en audiomateriaal (telefoon, computer...)
- Gebruikt vertaalsoftware zoals SDL Trados, MemoQ...
- Gebruikt eventueel vertaalplatformen van de klant
- Gebruikt eventueel spraakherkenningssoftware zoals Dragon
- Gebruikt eventueel ondertitelingssoftware
- Lost technische problemen indien mogelijk zelf op

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van vertaalplatformen
- Grondige kennis van vertaalsoftware
- Grondige kennis van technische middelen (multimedia ...)
- Grondige kennis van spraakherkenningssoftware
- Grondige kennis van ondertitelingssoftware

Competentie 24:

Organiseert en promoot de dienstverlening

- Levert input voor het businessplan
- Werkt een commerciële strategie uit
- Specificeert de doelgroep en de wijze waarop hij deze wil bereiken
- Bouwt een netwerk van klanten uit en onderhoudt het
- Participeert actief aan netwerkevents
- Zorgt voor een positief imago van het beroep en geeft vorm aan een duidelijke beroepsidentiteit
- Stelt offertes op
- Onderhandelt met de klant
- Komt professioneel en standvastig over op alle gesprekspartners

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van onderhandelingstechnieken
- Kennis van commerciële technieken
- Kennis van het businessplan

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Kennis van de deontologische code
- Kennis van sociale vaardigheden
- Kennis van communicatiemodellen
- Kennis van de inhoud van de vertaalopdracht
- Kennis van onderhandelingstechnieken
- Kennis van commerciële technieken
- Kennis van actuele thema's (cultuur, politiek, economie, sociale en actuele thema's...)
- Kennis van administratie
- Kennis van het businessplan
- Kennis van machine learning en AI
- Kennis van vakspecifieke normen en regelgeving
- Kennis van informatica
- Kennis van de doeltaal en -cultuur

- Kennis van structuurverschillen tussen brontaal en doeltaal
- Kennis van transcreatie
- Kennis van vertaalplatformen
- Kennis van het doel en de functie van de vertaalopdracht

- Grondige kennis van het Nederlands:
- Grondige kennis van lexicologische aspecten (woordenschat)
- Grondige kennis van morfologische aspecten
- Grondige kennis van syntactische aspecten
- Grondige kennis van fonologische aspecten (uitspraak)
- Grondige kennis van orthografische aspecten (spelling)
- Grondige kennis van semantische aspecten (betekenissen)
- Grondige kennis van taalvariatie (= de verscheidenheid in taalgebruik tussen mensen en groepen): standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...
- Grondige kennis van sociolinguïstiek
- Grondige kennis van pragmatiek
- Grondige kennis van conversatie- en discoursanalyse
- Grondige kennis van stijl- en taalregister
- Grondige kennis van verwantschap en contact tussen talen
- Grondige kennis van dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen
- Grondige kennis van minstens 2 vreemde talen (ERK niveau C2):
- Grondige kennis van gesprekken voeren (interactie): kan zonder moeite deelnemen aan ieder gesprek en kan zichzelf vloeiend uitdrukken en de fijnere betekenisnuances precies weergeven
- Grondige kennis van luisteren: kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook
- Grondige kennis van lezen: kan moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal lezen
- Grondige kennis van schrijven: kan een duidelijke en vloeiend lopende tekst schrijven in een gepaste stijl
- Grondige kennis van schriftelijke interactie: kan complexe brieven, verslagen of artikelen op een doeltreffende en logische wijze structureren
- Grondige kennis van uitdrukkingen en constructies
- Grondige kennis van vaktaal
- Grondige kennis van bronnenmateriaal
- Grondige kennis van actuele ontwikkelingen in relevante werkvelden
- Grondige kennis van relevante wet- en regelgeving
- Grondige kennis van vertaalsoftware
- Grondige kennis van (taal)wetgeving
- Grondige kennis van de vreemde taal (ERK niveau C2)
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: letterlijk vertalen, vrij vertalen, synthetiseren, visualiseren, herformuleren, parafraseren, exotiseren, naturaliseren...
- Grondige kennis van vertaaltheorieën en -strategieën
- Grondige kennis van terminologiebeheer
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaaltechnieken: inleven, visualiseren
- Grondige kennis van juridische bepalingen, context en terminologie
- Grondige kennis van cultuurspecifieke elementen (gender, ras, religie, register...)
- Grondige kennis van literatuur, in het bijzonder in de bron- en doeltaal
- Grondige kennis van specifieke software voor het ondertitelen

- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van ondertiteltechnieken: inleven, visualiseren, anticiperen, décalage, deverbaliseren, synthetiseren, herformuleren, parafraseren en geheugentraining
- Grondige kennis van de vormelijke aspecten van ondertiteltechnieken: correct stemgebruik bij gebruik van spraakherkenningssoftware (volume, toonhoogte, intonatie)
- Grondige kennis van lichaamstaal
- Grondige kennis van de inhoudelijke aspecten van vertaal- en revisietechnieken
- Grondige kennis van revisietechnologie
- Grondige kennis van brontaalstructuren
- Grondige kennis van taalregisters (jongerentaal, formeel, informeel...)
- Grondige kennis van technische middelen (multimedia ...)
- Grondige kennis van spraakherkenningssoftware
- Grondige kennis van ondertitelingssoftware
- Grondige kennis van de brontaal en -cultuur
- Grondige kennis van de doelcultuur

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert efficiënt met alle actoren (collega's, gebruikers, opdrachtgevers, specialisten...)
- Verplaatst zich in de leefwereld van de respectieve gebruikers
- Verplaatst zich in de communicatieve bedoeling van de respectieve gebruikers en houdt hierbij rekening met stijl en register
- Werkt efficiënt samen
- Stelt zich proactief op tegenover de collega waarmee hij samenwerkt (vb. revisie...)
- Bouwt een netwerk van collega-specialisten uit
- Voert de opdracht op een transparante wijze uit door inzicht te verlenen in wat hij doet en schrijft
- Stelt zich steeds neutraal en objectief op voor, tijdens en na de opdracht
- Vertaalt volledig en getrouw zonder toevoegingen, weglatingen of wijzigingen
- Voert enkel opdrachten uit waarvan de vertaler de kwaliteitsvolle afwerking kan garanderen
- Adviseert over wetgeving en regelgeving inzake het gebruik van vertalen
- Informeert over copyright
- Informeert over eigenheid doeltaal en -cultuur
- Informeert over de mogelijke implicaties van (taal)wetgeving
- Houdt een eigen planning en agenda bij
- Bewaakt de beschikbare tijd
- Treft de logistieke en materiële voorbereidingen (vertaalssoftware, toegang tot databases, bevestiging opdrachten...)
- Organiseert het administratief beheer en maakt hierbij gebruik van de meest moderne tools
- Stelt een bestelbon op of ondertekent de bestelbon van de opdrachtgever
- Evalueert zichzelf zelfstandig na iedere opdracht op deontologisch en vertaaltechnisch vlak en gaat professioneel om met eventuele klachten door de eigen bijdrage en keuzes te motiveren
- Gaat op een constructieve wijze om met kritiek
- Maakt gebruik van feedback en gaat er op een professionele manier mee om
- Wisselt tips en ervaringen uit met collega's om te leren van elkaars deskundigheid
- Ontwikkelt algemene kennis en inzicht in de maatschappelijke, culturele, historische en hedendaagse context, relevant voor het tolken

- Blijft op de hoogte van de actualiteit in de relevante werkvelden en bijgevolg van de optredende evoluties
- Onderhoudt en verruimt de eigen kennis, attitudes en vaardigheden
- Neemt deel aan vormingsactiviteiten en peer group meetings
- Volgt de ontwikkelingen in het eigen vakgebied op
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over fonologie, morfologie, semantiek en syntaxis en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalvariatie (standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalgebruik in alledaagse praktijk (sociolinguïstiek, pragmatiek, conversatie- en discoursanalyse) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over stijl- en taalregister en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over verwantschap en contact tussen talen en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over fonologie, morfologie, semantiek en syntaxis en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalvariatie (standaardtaal, dialecten, sociale klasse, jongerentaal...) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over taalgebruik in alledaagse praktijk (sociolinguïstiek, pragmatiek, conversatie- en discoursanalyse) en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over stijl- en taalregister en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over verwantschap en contact tussen talen en past de resultaten toe in de praktijk
- Bestudeert, interpreteert en verwerkt onderzoek en theorieën over dieperliggende grammaticale structuren en verklaringen en past de resultaten toe in de praktijk
- Informeert zich bij de aanvraag van de opdracht over de talen
- Informeert zich bij de aanvang over het onderwerp van de opdracht
- Informeert zich bij de aanvang over de omstandigheden van de opdracht
- Verzamelt relevante bronnen
- Selecteert relevante bronnen
- Bestudeert bronnenmateriaal (o.a. databanken, encyclopedieën, handboeken, terminologiebanken, gespecialiseerde woordenboeken...) in het kader van taalkundige competenties met het oog op een efficiënte voorbereiding van de vertaalopdracht
- Bestudeert bronnenmateriaal (o.a. databanken, encyclopedieën, handboeken, terminologiebanken, gespecialiseerde woordenboeken...) in het kader van de inhoudelijke aspecten van de vertaalopdracht zoals het eigenlijke thema en het ruimere vakgebied met het oog op een efficiënte voorbereiding van de vertaalopdracht
- Leest zichzelf in de materie in
- Leg een klantgerichte databank aan en houdt die ook up-to-date
- Leest de tekst in de brontaal
- Analyseert de brontekst

- Begrijpt moeiteloos gesproken taal, in welke vorm dan ook, hetzij in direct contact, hetzij via radio of tv
- Leest moeiteloos vrijwel alle vormen van de geschreven taal, inclusief abstracte, structureel of linguïstisch complexe teksten, zoals handleidingen, specialistische artikelen en literaire werken.
- Neemt zonder moeite deel aan welk gesprek of discussie dan ook en is zeer vertrouwd met idiomatische uitdrukkingen en spreektaal
- Geeft de fijnere betekenissen precies weer
- Presenteert een duidelijke, goedlopende beschrijving of redenering in een stijl die past bij de context en in een doeltreffende logische, academische structuur, zodat de toehoorder in staat is de belangrijke punten op te merken en te onthouden
- Schrijft een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl
- Schrijft complexe brieven, verslagen of (wetenschappelijke) artikelen waarin een zaak wordt weergegeven in een doeltreffende, logische structuur, zodat de lezer de belangrijke punten kan opmerken en onthouden
- Schrijft samenvattingen van en kritieken op vaktechnische en/of literaire werken
- Neemt deel op een duidelijke en vloeiende wijze aan schriftelijke interactie
- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven
- Voert waar nodig weglatingen, toevoegingen en wijzigingen door
- Beheert een eigen terminologiedatabank
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out en consistentie
- Controleert de eventuele drukproef op zetfouten
- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de relevante inhoud getrouw en beknopt weer te geven
- Zet woordenschat, taalspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Schrijft een duidelijke en vloeiend lopende tekst in een gepaste stijl
- Motiveert de vertaalbeslissingen met de nodige vertaalwetenschappelijke onderbouwing
- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven, inclusief eventuele inhoudelijke fouten en incoherenties (namen, data, bedragen...) in de brontekst
- Zet woordenschat, taal- en vakspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk om extra uitleg
- Reviseert zijn vertaling grondig
- Gebruikt een geschikte vertaaltechniek om de volledige inhoud getrouw weer te geven
- Zet woordenschat, taalspecifieke uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Respecteert de stijl en het idioom van de auteur
- Gebruikt een geschikte ondertiteltechniek om de volledige inhoud zo goed mogelijk weer te geven, rekening houdend met de beperkingen van het medium
- Zet woordenschat, uitdrukkingen en constructies van de brontaal om zodat de vertaalde boodschap natuurlijk en correct aanvoelt voor de gebruikers van de doeltaal
- Zet de boodschap vlot om van de ene naar de andere taal
- Voert gespecialiseerde vormen van ondertiteling uit zoals realtime subtitling en audiodescriptie
- Hanteert een stemvolume, uitspraak en intonatie om een goede input te vormen voor de spraakherkenningssoftware
- Zet de schriftelijke boodschap vlot om naar een mondelinge boodschap

- Achterhaalt de essentie van de boodschap en vertaalt deze onmiddellijk
- Drukt zich vlekkeloos uit in de doeltaal
- Werkt een commerciële strategie uit
- Specificeert de doelgroep en de wijze waarop hij deze wil bereiken
- Bouwt een netwerk van klanten uit en onderhoudt het
- Participeert actief aan netwerkevents
- Zorgt voor een positief imago van het beroep en geeft vorm aan een duidelijke beroepsidentiteit
- Stelt offertes op
- Levert input voor het businessplan
- Respecteert het beschikbare referentiemateriaal
- Informeert over vertaalsoftware
- Evalueert de feedback van de eventuele externe revisor en overlegt welke wijzigingen adequaat zijn
- Gebruikt een geschikte revisietechniek om te garanderen dat de volledige inhoud getrouw is weergegeven
- Gebruikt eventueel gespecialiseerde revisietechnologie
- Controleert of de cultuur- en taalspecifieke elementen correct en consistent zijn weergegeven in de vertaling
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out
- Reviseert met respect voor het idioom van de vertaler
- Koppelt terug naar de vertaler om de wijzigingen te rechtvaardigen en/of te laten valideren
- Bereidt de brontekst voor i.f.v. machine translation (MT)
- Bewerkt de tekst zodat de stijl van de brontaal bewaard blijft
- Past de boodschap aan de doelcultuur aan
- Past de taal aan het doelpubliek aan
- Past het register aan het doelpubliek aan
- Overlegt over noodzakelijke wijzigingen in beeldmateriaal
- Gebruikt vertaalsoftware zoals SDL Trados, MemoQ...
- Gebruikt eventueel vertaalplatformen van de klant
- Gebruikt eventueel spraakherkenningssoftware zoals Dragon
- Gebruikt eventueel ondertitelingssoftware
- Komt professioneel en standvastig over op alle gesprekspartners
- Geeft essentiële cultuurspecifieke elementen weer
- Reviseert de vertaling grondig met inbegrip van lay-out en wettelijke bepalingen

Probleemoplossende vaardigheden

- Gaat discreet om met alle informatie in het kader van de opdracht
- Zoekt actief naar oplossingen
- Achterhaalt de idee achter een bepaalde formulering door het inzichtelijk aanwenden van woordenschat, uitdrukkingen en constructies
- Achterhaalt de idee achter een bepaalde formulering door het inzichtelijk begrijpen van cultuurspecifieke elementen
- Bij onduidelijkheid vraagt de vertaler indien mogelijk om extra uitleg
- Geeft cultuur- en taalspecifieke elementen weer
- Meldt op diplomatische wijze eventuele fouten in de brontekst
- Bij onduidelijkheid vraagt de ondertitelaar indien mogelijk extra uitleg
- Geeft cultuurspecifieke elementen en metacommunicatie weer

- Gaat op een gepaste manier om met bronteksten die slecht, onduidelijk en/of onvolledig geformuleerd zijn
- Gaat ad rem en creatief om met onverwachte situaties: een schrijver gebruikt een neologisme
- Weigert of staakt de opdracht zodra de neutraliteit niet meer kan worden gegarandeerd zoals bij een gewetensconflict, belangenvermenging...
- Breekt de vertaalopdracht af in moeilijke situaties zoals bij bedreiging of agressie
- Voert de opdracht volledig en getrouw uit bij een gebrek aan voorafgaande relevante info over de inhoud van de vertaalopdracht en de mogelijkheid om bijkomende informatie over de brontekst te krijgen van de auteur
- Onderhandelt met de klant

Motorische vaardigheden

- Gebruikt multimedia en audiomateriaal (telefoon, computer...)
- Lost technische problemen indien mogelijk zelf op

Omgevingscontext

- De vertaler werkt in diverse settings: home office, op kantoor, bij de klant
- De vertaler werkt in een rustige omgeving om tegemoet te komen aan de verhoogde concentratie die nodig is voor het vertaalproces
- De vertaler moet vaak werken binnen een kort tijdsbestek
- De vertaler heeft een heel diverse klantenkring: Europese instellingen, internationale bedrijven, ngo's, overheden, rechtbanken, privépersonen...
- De vertaler moet oog hebben voor culturele eigenheden, de maatschappelijke en professionele context
- Bij realtime subtitling dient de vertaler meteen te vertalen zonder de mogelijkheid om bronnen te raadplegen. Binnen deze context dient de vertaler zich grondig voor te bereiden op het gebruik van persoonsnamen, plaatsnamen enz. (realtime subtitling bij wielervedstijden, Olympische Spelen, politieke debatten). Bijgevolg dient de vertaler volledig autonoom te functioneren en is enkel de vertaler verantwoordelijk voor alle genomen beslissingen
- De vertaler dient over voldoende parate kennis te beschikken om het vertaalproces vlot te laten verlopen
- Taal staat niet stil. Taal is continu in evolutie. Bijgevolg dient een vertaler taalkundig onderzoek op te volgen en steeds nieuwe strategieën te ontwikkelen en toe te passen in de praktijk naar aanleiding van de evoluties in de talen
- De maatschappij is een terrein dat continu in beweging is. Veranderingen in de maatschappij hebben een impact op de taal, vb. het ontstaan van nieuwe woorden door maatschappelijke evoluties. De vertaler dient ook hierover up to date te blijven en dient strategieën te ontwikkelen om met deze veranderingen om te gaan en te implementeren in de praktijk
- Het vertalen is veel meer dan woorden weergeven in een andere taal: het is een zeer specifieke vorm van intermenselijke communicatie waarbij rekening moet gehouden worden met tal van niet-talige factoren (culturele, linguïstische, sociale, persoonsgebonden...)
- De professionele uitvoering van een vertaalopdracht bepaalt de uitstraling van het beroep vertaler en bijgevolg bepaalt iedere individuele vertaler het collectieve eindresultaat, zijnde een gesproken of geschreven boodschap getrouw en volledig omzetten naar een andere taal.

- Een vertaler werkt meestal alleen. In uitzonderlijke gevallen worden meerdere vertalers ingeschakeld. Hierbij functioneert iedere vertaler autonoom en neemt iedere vertaler de eindverantwoordelijkheid op voor de vertaalde boodschap.

Handelingscontext

- De vertaler komt in contact met niet-vertrouwde, complexe onderwerpen
- De vertaler integreert kennis en inzichten uit een specifieke taal en herformuleert deze tot een nieuw talig product, bijvoorbeeld het omzetten van complexe handleidingen voor de gemiddelde gebruiker
- Het vertalen heeft een grote impact op beleid: in een commerciële sector kan de verkoop van een product staan of vallen door een juiste (creatieve) vertaling
- De vertaler functioneert volledig autonoom en beschikt doorgaans over beslissingsrecht, bijvoorbeeld het creatief vertalen van theaterteksten
- De vertaler handelt in complexe en gespecialiseerde contexten
- De vertaler past complexe vaardigheden toe, bijvoorbeeld het omzetten van vaktaal naar een gepast register in de doeltaal
- De vertaler kan snel schakelen tussen verschillende vormen van vaktaal binnen eenzelfde opdracht
- De vertaler schoolt zich continu bij
- De vertaler dient vaak gespecialiseerde research te doen in functie van de opdracht
- De vertaler werkt met specifieke vertaalsoftware en vertaalplatformen
- Het vertalen gebeurt zeer nauwkeurig en vereist een zeer sterke concentratie
- De vertaler dient stressbestendig te zijn
- Bij realtime subtitling dient de vertaler op autonome wijze, binnen een tijdspanne van enkele seconden, innovatieve oplossingen te bedenken en uit te voeren bij onder andere volgende problemen: neologismen, een spreker die te snel spreekt...
- Bij de uitoefening van het beroep moet de vertaler steeds de deontologische code naleven
- De vertaler moet omzichtig omgaan met verkregen informatie en rekening houden met de privacy van de klant
- De vertaler dient zeer flexibel te zijn indien de opdrachtgever te weinig info over de inhoud van de vertaalopdracht heeft gegeven
- De vertaler wisselt op constructieve en gebruiksvriendelijke wijze info uit met klanten, collega's en derden
- De vertaler dient zichzelf commercieel te positioneren en de nodige assertiviteit aan de dag te leggen. Het deelnemen aan netwerkevents is essentieel om de klantenportefeuille uit te bouwen.
- De vertaler bouwt een netwerk uit met collega's
- De vertaler stelt zich collegiaal op naar collega's
- De vertaler gebruikt de technische middelen zorgvuldig en nauwkeurig

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het uitvoeren van de eigen werkzaamheden
- Het opbouwen van een ruime algemene kennis, inclusief op de hoogte blijven van de actualiteit in de relevante werkvelden

- Het zichzelf informeren (bij een nieuwe opdracht) over de talen, het onderwerp en de omstandigheden van de opdracht
- Het zichzelf inwerken in de materie (aard materie verschilt per opdracht) waarbij relevante bronnen verzameld en geselecteerd worden en specialistisch bronnenmateriaal gehanteerd wordt (o.a. databanken, encyclopedieën, handboeken, terminologiebanken...)
- Het bestuderen, interpreteren, verwerken en toepassen van onderzoeksgegevens en theorieën over de moedertaal en de vreemde taal/talen
- Het toepassen van innovatieve oplossingen bij onder andere volgende problemen: neologismen, gebruik van niet-standaardtaal, fouten in de brontekst ...
- Het correct, volledig en vloeiend overbrengen van een boodschap, inclusief alle fijnere betekenisnuances, tussen bron- en doeltaal
- Het hanteren en beheersen van een ruim gamma aan vertaaltechnieken (visualiseren, synthetiseren, anticiperen, herformuleren, parafraseren...)
- Het vertalen in verschillende vertaaltvormen (vertalen, beëdigd vertalen, literair vertalen, ondertitelen, vertalen van het blad, samenvattend vertalen, lokalisatie, revisie, pre- en post-editing)
- Het bewaken van de beschikbare tijd
- Het opstellen van de eigen planning
- Het opbouwen van een netwerk met collega-specialisten
- Het deelnemen aan vormingsactiviteiten en peergroupmeetings
- Het ontwikkelen en uitvoeren van een commerciële strategie
- Het kunnen omgaan met onverwachte omstandigheden (te weinig info over vertaalopdracht...)

Is gebonden aan

- De deontologische code
- De beroepsethiek
- De inhoud van de opdracht

Doet beroep op

- Relevante bronnen en relevante tools

Verantwoordelijkheid

- Bouwt een netwerk uit met gebruikers, collega's en andere actoren
- Handelt professioneel en volgens deontologische principes
- Adviseert en informeert de (potentiële) gebruiker
- Plant en organiseert de vertaalopdracht
- Bouwt actief eigen deskundigheid op
- Onderzoekt taalkundige fenomenen en theorieën binnen de moedertaal
- Onderzoekt taalkundige fenomenen en theorieën binnen de vreemde taal
- Bereidt de vertaalopdracht voor
- Doet research in functie van de vertaalopdracht
- Verwerkt de boodschap in de brontaal
- Handelt als een vaardig gebruiker van niveau C2
- Hanteert een vertaaltvorm: vertalen
- Hanteert een vertaaltvorm: samenvattend vertalen
- Hanteert een vertaaltvorm: beëdigd vertalen
- Hanteert een vertaaltvorm: literair vertalen

- Hanteert een vertaalsoort: ondertitelen
- Hanteert een vertaalsoort: vertalen van het blad
- Hanteert een vertaalsoort: revisie
- Hanteert een vertaalsoort: pre-editing
- Hanteert een vertaalsoort: post-editing
- Hanteert een vertaalsoort: lokalisatie
- Gaat om met onvoorziene omstandigheden
- Gebruikt technische middelen
- Organiseert en promoot de dienstverlening

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Vertaler' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Toelatingsvoorwaarden voor de uitoefening van het beroep van beëdigd vertalen en vertaler-tolk zoals bepaald in De wet van 5 mei 2019 heeft een nieuw boek ingevoerd in het Gerechtelijk Wetboek, Boek V, getiteld "Gerechtsdeskundigen en de beëdigde vertalers, tolken en vertalers-tolken", dat de artikelen 555/6 tot en met 555/16 bevat.